

E. O.

"Livre d'or de l'entreprise française",
Tom I, II, Paris 1955, 1957; "Un demi
siècle de progrès dans le travaux publics
et le bâtiment, 1903-1953", Paris 1953 :
[recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 4/1, 224-225

1959

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

cego głównie w dwóch podstawowych dziedzinach wiedzy: fizyce i biologii Cyril Stanley Smith, autor przedmowy, podaje ciekawe zestawienie tematyki 75 prac naukowych Réaumura (s. XII). Duża pozycja, jaką jest omawiana książka, reprezentuje jedną z dziedzin, w których jego publikacje były niezbyt liczne (metalurgia — 4 prace).

Książka została opatrzona obszerną notatką bibliograficzną oraz indeksem.

B. O.

Paul Gilson, *Les folies bourgeoises*. Documentation de Christiane Gilson. Editions du Rocher, Monaco 1957, s. 125.

Z zasobu gazet i tygodników z lat 1850—1900 przechowywanych w paryskiej Bibliothèque Nationale wybrała Christiane Gilson ilustracje do tej uroczej książki o *Mieszczańskich fantazjach* i one to stanowią jej główną wartość. Dotyczą one bocznych dróg rozwoju: techniki, pomysłów albo nie zrealizowanych albo zamartwych po jednorazowej realizacji. Ale i te pomysły mówią coś niecoś o problemach nurtujących dziewiętnastowiecznych wynalazców, o ich błędzeniu po omacku, o śmiesznych początkach wielkich idei — jak owa ilustracja dam w tiurniurach i panów z monoklami, słuchających z przytkniętymi do ucha słuchawkami na paryskiej Wystawie Elektryczności w 1881 r. transmisji telefonicznej z Opery.

Dlatego też historykowi techniki książeczka ta może nie tylko przynieść wiele radości, ale i dać dużo do myślenia.

E. O.

Entrepreneurs et entreprises. Livre d'or de l'entreprise française. Numer specjalny wydany przez „Le Moniteur des Travaux Publics et du Bâtiment”. Tom I, Paris 1955, s. 202 + XCVI; tom II, Paris 1957, s. 176 + LXXVI.

Un demi siècle de progrès dans les travaux publics et le bâtiment, 1903—1953. Numer specjalny wydany przez „Le Moniteur des Travaux Publics et du Bâtiment” z okazji 50-lecia pisma. Paris 1953, s. 211 + CXXIV.

Dla historyka techniki inżynieryjno-budowlanej głównym walorem trzech okazałych tomów, wydanych przez paryskie czasopismo budowlane, są ilustracje. Kilkaset fotografii, wykonanych na dobrym papierze i posiadających czasem wartość nie tylko dokumentacyjną ale i antystyczną, daje doskonały przegląd najlepszych osiągnięć konstrukcyjnej myśli francuskiej, myśli, która tak doniosłą rolę grała i gra nadal w rozwoju światowego budownictwa.

Mniejszą wartość posiadają teksty wydawnictw. Zwłaszcza pierwsza z nich *Złota Księga budowlanych przedsiębiorstw francuskich* posiada charakter w dużym stopniu reklamowy; trzon jej bowiem stanowią krótkie artykułiki mające na celu pokazanie technicznych i finansowych walorów poszczególnych firm budowlanych. Poważniejszy charakter ma drugie wydawnictwo, na które składają się przeglądowe artykuły ukazujące różne zagadnienia związane z projektowaniem i realizacją konstrukcji inżynierskich i budynków w okresie XX wieku. Można tu wymienić np. wypowiedź jednego z najwy-

bitniejszych dziś konstruktorów Freyssineta pt. *Rola i cnoty konstruktora* oraz artykuł R. L'Hermite *Rola badań naukowych w rozwoju konstrukcji*.

E. O.

Aleksandr Stiepanowicz Popow w charakteristikach i wspomnianiach współczesników, Izdatielstwo Akademiï Nauk SSSR, Moskwa-Leningrad 1958, s. 454.

Instytut Historii Przyrodoznawstwa i Techniki Akademii Nauk ZSRR wydał obszerny zbiór materiałów i dokumentów dotyczących życia i działalności naukowej jednego z twórców łączności bezprzewodowej, A. S. Popowa.

Popow należy do licznego kręgu tych uczonych, których dzieło przez wiele lat było niedoceniane, a postać spychana w zapomnienie. Dziś nazwisko jego jest powszechnie znane, ale opracowanie pełnej monografii o nim napotyka na znaczne trudności. Jako krok wstępny ku temu celowi podjęto akcję zbierania wszelkich wiadomości o uczonym pozostawionych przez jego nauczycieli i towarzyszy pracy oraz nadsyłanych przez jego uczniów.

Uporządkowano też istniejące publikacje i dokumenty. Doprowadziło to do wydania książki redagowanej przez K. K. Baumgarta. Przeznaczona jest ona dla szerokiego kręgu czytelników, którym ukazuje sylwetkę Popowa na tle ogólnych stosunków w Rosji na przełomie wieku XIX i XX, rzucając światło na drogi, jakimi kroczyła wówczas rosyjska myśl naukowa.

Wydawcy liczą się z tym, że opublikowanie książki może się przyczynić do uzupełnienia przez czytelników podanych materiałów i jednocześnie do wykrycia ewentualnych istniejących nieścisłości.

S. F.

Grandes découvertes du XX siècle (oprac.) L. Leprince-Ringuet, Paris 1956; Larousse, s. 504.

Wspaniałe odkrycia w wielu dziedzinach współczesnego życia zaskakują i zdumiewają swą wszechstronnością i niezwykłością. Jednakże zagadnienia ściśle naukowe stanowiące punkt wyjścia przeobrażeń technicznych są znane tylko nielicznym: badaczom i naukowcom. Przeciętni ludzie pracujący w zawodach niezwiązanych bezpośrednio z wielkimi odkryciami ostatnich lat posiadają nader skromną znajomość tych spraw. Przystępne podanie skomplikowanych zagadnień naukowych z różnych dziedzin wiedzy nie jest łatwe, jest ono jednak konieczne dla zainteresowania ogółu w dokonujących się przemianach.

Autorzy doskonale wywiązują się z zadania i książka ich przedstawia ostatnie wielkie odkrycia naukowe z dziedziny: chemii, fizyki, astronomii itd. w formie zwięzłej, jasnej i zrozumiałej dla każdego. Poszczególne rozdziały książki opracowane przez wybitnych specjalistów podają nie tylko historię rozmaitych ostatnich osiągnięć naukowych, lecz również zakreślają perspektywę na przyszłość. Czytelnik może zaznajomić się ze wszystkimi współczesnymi